

Pernille Sams (KF):

På mange måder er det en uværdig og paradoksal situation, vi står i her i dag. Det, der skulle have været så godt, er blevet så skidt. Den positive tanke, der var årsag til, at mange har været med til at bevilge et meget stort beløb til dette lysprojekt, er forsvundet og erstattet af et provokativt islæt.

Det er 50-året for Danmarks befrielse, der skal fejres, og man må nødvendigvis spørge sig selv om det betimelige i at bruge netop denne dag, som har så stor og dyb menneskelig og national betydning, til provokationer. Man kan mene, hvad man vil om projektet, og der er mange både positive og negative meninger om det. Der er ingen objektiv sandhed at holde sig til. Hver især har vi vores mening om det, også i den konservative folketingsgruppe. Men uanset hvad vi hver især måtte mene om projektet, er det et faktum, at en del af den danske befolkning – heraf en stor del af modstandsfolkene fra krigens tid – tager meget kraftigt afstand fra projektet og mener, det er voldsomt provokerende i sine virkemidler og mest af alt henleder tankerne på nazisternes lyskastere.

Netop på en 4. maj mener vi i Det Konservative Folkeparti, at der er stor grund til at respektere dette standpunkt og tage hensyn til det. Netop modstandsfolkene må dog siges at have en meget stor andel i, at vi kan fejre denne dag; det behøver man ikke være hverken sentimental, bagstræberisk eller gammeldags for at erkende. Det er heller ikke et spørgsmål om at give nogen patent på friheden. Det er slet og ret et spørgsmål om respekt og om historiske realiteter.

Det havde vel ikke været for meget forlangt, at Elle-Mie Ejdrup havde stukket fingeren i jorden og valgt virkemidler og symboler med en vis omhu til netop denne dag. Det er imidlertid desværre ikke sket. Fredsskulptur 1995 er kommet til at fremstå som en forlængelse af og symbol for de senere såkaldte fredsbevægelser og deres lidt misforståede og uvidende optræden, frem for – som den rettelig burde – en hyldest til friheden, som vi genvandt den 4. maj for snart 50 år siden. Det er dybt beklageligt og meget synd, nu hvor der er økonomi til at markere dagen med manér.

Men hvad kan vi gøre ved denne fastlåste situation? Desværre nægter kunstneren at samarbejde om at løse problemet. Med en smule vilje til at ændre de mest provokerende detaljer ville meget ellers have set anderledes ud, men

denne erkendelse synes ikke at være inden for rækkevidde.

Skal Folketinget så blande sig i projektet eller ændre det? Det er unægtelig lidt ude af proportion, at det skal havne som et politisk strids spørgsmål, og i dag kan vi ikke ændre projektets indhold. Man kunne have stillet visse krav, da pengene i sin tid blev bevilget, men ingen havde vel forestillet sig, at denne barokke situation skulle opstå.

Her i den ellefte time kan vi ikke diktere en bestemt udformning af noget, som kaldes et kunstværk, og vi kan heller ikke stoppe det, som Fremskridtspartiet lægger op til med dette beslutningsforslag. Det vil formentlig være ulovligt og samtidig pålægge regeringen at administrere ulovligt. Men denne side af sagen har regeringen velsagtens fået nøje belyst i Justitsministeriets lovafdeling, og jeg vil gerne bede om, at Folketinget kan få disse overvejelser at se. Hvis de ikke allerede foreligger, vil jeg bede ministeren indhente en vurdering fra lovafdelingen om spørgsmålet.

Vi kan altså hverken stoppe eller ændre projektet; men vi kan bede om at få projektet afholdt på en mindre kontroversiel dag, og det har vi gjort. Så kan den dobbelttydige symbolisme i hvert fald undgås på netop 4. maj-aftenen.

Men der er to ting, som er meget væsentlige forudsætninger for at gennemføre projektet, og som vi gerne vil have klare tilbagemeldinger på. Det ene er, at vi går ud fra som en selvfølge, at projektet har været forelagt fredningsmyndighederne, og at der er indhentet alle de nødvendige tilladelser og dispensationer i henhold til naturbeskyttelsesloven, bl.a. efter § 8 om fredede klitarealer. Jeg vil gerne bede kulturministeren bekræfte, at dette er tilfældet.

Det sidste – men bestemt ikke det mindst vigtige forbehold – gælder de rent sikkerhedsmæssige foranstaltninger. Her vil vi gerne bede kulturministeren redegøre for de sundhedsmæssige problemer i forbindelse med brugen af laserlys. Laserlys er jo ikke legetøj, men et farligt redskab, og der har været en del fremme om farligheden af de aktuelle laserstråler, som er kategoriseret i fareklasse 4, altså den højeste fareklasse. Selv ved diffust lys, som vi har det ved Vesterhavet, kan de f.eks. forårsage øjenskader. Det betragter vi som meget alvorligt, og vi vil bede ministeren oplyse, om der er truffet alle de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger, og bede om at få orientering herom. Hvem er i øvrigt ansvarlig, hvis mennesker pådrager sig